

DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Matveeva-Bociog Nina,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „CET-Nord”
către Matveeva-Bociog Nina, Matveev Veaceslav, Matveev Valeri, Matveeva Elina
privind încasarea datoriei,

împotriva încheierilor din 25 martie 2020 și 07 mai 2020 ale Curții de Apel Bălți,
prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Matveeva-Bociog Nina și,
respectiv, a fost restituită cererea de apel depusă de Matveeva-Bociog Nina
împotriva hotărârii din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în
temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a ț ă :

La 16 august 2019, SA “CET-Nord” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
către Matveeva-Bociog Nina, Matveev Veaceslav, Matveev Valeri, Matveeva Elina
cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a
admis cererea de chemare în judecată înaintată de SA “CET-Nord”. S-a încasat în
mod solidar de la Matveeva-Bociog Nina, Matveev Veaceslav, Matveev Valeri,
Matveeva Elina în beneficiul SA “CET-Nord” suma de 3 258,04 lei cu titlu de
datorie pentru pierderile normative de energie termică pentru perioada 01 octombrie
2016 – 30 aprilie 2019, precum și suma de 270 lei cu titlu de cheltuieli de plată a
taxei de stat.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 20 ianuarie 2020, Matveeva-
Bociog Nina a contestat hotărârea din 23 decembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul
Central, înregistrând un apel nemotivat.

Prin încheierea din 25 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii
de apel, fiindu-i acordat apelantei termen până la 22 aprilie 2020, ora 17.00, pentru
lichidarea neajunsurilor din cererea de apel, și anume prezentarea apelului în copii
pentru toți participanții la proces și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de
202,50 lei. Totodată, i s-a explicat apelantei Matveeva-Bociog Nina că în cazul în

care nu va lichida neajunsurile statuate în prezenta încheiere în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 07 mai 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Matveeva-Bociog Nina împotriva hotărârii din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 22 mai 2020, Matveeva-Bociog Nina a contestat cu recurs încheierile din 25 martie 2020 și 07 mai 2020 ale Curții de Apel Bălți, expediind cererea de recurs prin intermediul poștei electronice, iar, ulterior, la 01 iunie 2020, fiind înregistrat recursul cu același conținut, parvenit prin intermediul oficiului poștal.

În motivarea cererii de recurs a indicat că încheierile instanței de apel urmează a fi casate, dat fiind faptul că au fost adoptate cu încălcări de procedură, în perioada stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, instituită prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 55 din 17 martie 2020 pentru perioada 17 martie 2020 – 15 mai 2020.

Reieșind din cele expuse, recurenta a solicitat casarea încheierilor din 25 martie 2020 și 07 mai 2020 ale Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Matveeva-Bociog Nina este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 07 mai 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată participanților la proces la 11 mai 2020 (f.d. 70), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să demonstreze momentul recepționării acesteia. Dat fiind faptul că recursul a fost expediat prin poșta electronică la 22 mai 2020 (f.d. 71), Colegiul constată că acesta a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că prin încheierea din 25 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantei termen până la 22 aprilie 2020, ora 17.00, pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel, și anume prezentarea apelului în copii pentru toți participanții la proces și a dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 202,50 lei. Totodată, i s-a explicat apelantei Matveeva-Bociog Nina că în cazul în care nu va lichida neajunsurile statuate în prezenta încheiere în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 07 mai 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de Matveeva-Bociog Nina împotriva hotărârii din 23 decembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de

procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Analiza situației de fapt și de drept atestă faptul că actele de discreție ale instanței de apel, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Matveeva-Bociog Nina și a fost restituită cererea de apel depusă de Matveeva-Bociog Nina, sunt neîntemeiate, urmând a fi casate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În această ordine de idei, este de menționat faptul că prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, art. 1, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

În conformitate cu art. 3, 4 ale hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova. Toate dispozițiile emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare din momentul emiterii.

Potrivit pct. 4 al anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, cauzele civile, cu excepția celor ce se examinează conform legii în lipsa părților, care au fost amânate pentru pronunțare, ce vizează eliberarea ordonanțelor de protecție, acțiunile privind confiscarea averii nejustificate, încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat, se suspendă de drept.

Dat fiind că în conformitate cu dispozițiile art. 276³ alin. (1) din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, instanța de apel a conchis că această categorie de dosare se încadrează în excepția expusă la pct. 4 al dispoziției nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, respectiv, a considerat că examinarea acestora nu este suspendată de drept, urmând a fi examinate în ordine generală. Respectiv, în perioada stării de urgență, instanța de apel a pronunțat încheierea din 25 martie 2020, prin care a instituit un termen de procedură, iar prin încheierea din 07 mai 2020, a restituit cererea de apel depusă Matveeva-Bociog Nina din motiv că ultima nu a îndeplinit indicațiile instanței în termenul de procedură instituit prin încheierea din 25 martie 2020.

Colegiul apreciază critic concluziile și acțiunile instanței de apel, or, potrivit pct. 1 din Anexă la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au

început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituită potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020. Mai mult, potrivit pct. 8 din aceeași Anexă, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele care se suspendă de drept, aflate în curs la data instituirii prezentei stări de urgență, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. Iar pct. 9 din Anexa respectivă prevede că după încetarea stării de urgență, judecarea proceselor suspendate de drept conform prezentei hotărâri, se reia din oficiu. În termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și citarea părților.

Acestea fiind menționate, Colegiul consideră că instanța de apel nu era în drept de a nu da curs apelului prin încheierea din 25 martie 2020 și de a stabili prin această încheiere un termen de decădere până la 22 aprilie 2020, ora 17.00, înainte de încetarea stării de urgență, precum și de a restitui cererea de apel.

Suplimentar, Colegiul atrage atenția că încheierea din 25 martie 2020, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost expediată apelantei 06 aprilie 2020 prin poșta electronică (f.d. 66), fiind rugată să confirme recepționarea. Totuși, la 07 mai 2020, neavând confirmarea de recepționare a încheierii de către apelantă, în perioada stării de urgență, instanța de apel restituie cererea de apel.

De asemenea, la materialele cauzei este anexată o cerere expediată de către Matveeva-Bociog Nina prin poșta electronica la 19 aprilie 2020, ora 14.11, prin care ultima solicită să fie prelungit termenul pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de apel, această cerere fiind înregistrată de către Curtea de Apel Bălți abia la 25 mai 2020 cu nr. de intrare 5958, adică mai bine de o lună de la data expedierii acesteia și după restituirea cererii de apel de către instanță. Mai mult, în această cerere este indicat numărul cauzei 2a-264/20, iar apelul pe prezentul litigiu a avut de fapt nr. 2a-321/20. Potrivit explicațiilor recurente, confirmate prin înscrisurile prezente la materialele cauzei (f.d. 66), acest număr (2a-264/20) a fost indicat de către instanța de apel în scrisoarea de însoțire din 06 aprilie 2020, fapt care a creat o confuzie apelantei și a dus la nesoluționarea cererii acesteia, expediată în adresa instanței de apel la 19 aprilie 2020, prin care a solicitat prelungirea termenului fixat prin încheierea din 25 martie 2020. Nesoluționarea respectivei cereri de către Curtea de Apel Bălți, constituie de asemenea un motiv de casare a încheierilor contestate cu recurs.

În circumstanțele constatate și ținând cont de prevederile normelor citate, Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a

excluse orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierile din 25 martie 2020 și 07 mai 2020 ale Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel. În cadrul examinării cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, examinând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Matveeva-Bociog Nina.

Se casează încheierile din 25 martie 2020 și 07 mai 2020 ale Curții de Apel Bălți, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „CET-Nord” către Matveeva-Bociog Nina, Matveev Veaceslav, Matveev Valeri, Matveeva Elina privind încasarea datoriei, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru